

Пам'яті академіка НАМН України Козьявкіна Володимира Іллча

Національна академія медичних наук України з глибоким сумом та болем повідомляє, що 16 грудня 2022 року перестало битися серце видатного українського Вченого та Лікаря, Героя України, академіка НАМН України Володимира Іллча Козьявкіна.

Академік Козьявкін В. І. створив науково-практичне підґрунтя та впровадив у практику принципово нові технології лікування пацієнтів з дитячим церебральним паралічем – систему інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації, відому у світі як «Метод Козьявкіна», яка визнана одним з найбільш ефективних методів лікування церебрального паралічу у світі.

Доктор медичних наук (1996), професор (2001), Герой України (2001), Заслужений діяч науки і техніки України (1994), лауреат Державних премій України (1999, 2005), професор кафедри медичної реабілітації, фізіотерапії та курортології Національного університету охорони здоров'я України ім. П. Шупика (з 1999).

За 50 років трудової діяльності Козьявкін В. І. пройшов шлях від лікаря швидкої допомоги, наукового співробітника, до директора Міжнародної клініки відновного лікування (м. Трускавець).

Козьявкін В. І. – засновник Трускавецької школи реабілітації, яка є відомою не тільки в Україні, але і в багатьох країнах світу. Основний напрямок наукових досліджень: займався розробкою, вдосконаленням і впровадженням перспективних та найсучасніших напрямів дитячої реабілітології.

Одним з принципово нових напрямів сучасної медицини, які потребують об'єднань зусиль лікарів та науковців різних спеціальностей, є сучасна спеціалізована реабілітаційна допомога дітям з органічним ураженням центральної нервової системи та групи високого ризику формування інвалідності. Основним компонентом його методики є біомеханічна корекція хребта та великих суглобів у поєднанні з комплексом лікувальних заходів: рефлексотерапією, лікувальною фізкультурою, системою масажу, ритмічною гімнастикою, механотерапією й апітерапією. Ця система реабілітації офіційно визнана в Україні та, завдяки своїй ефективності, здобула широкий міжнародний авторитет. Шляхом стимуляції компенсаторних можливостей організму й активації пластичності мозку ця система створює новий функціональний стан організму, який відкриває можливості для швидшого моторного та психічного розвитку дитини.

Це дозволило наблизити надання реабілітаційної допомоги дітям з органічними ураженнями нервової системи та дитячим церебральним паралічем до світових стандартів, що є абсолютно унікальним для України. Досвід, отриманий в результаті впровадження мультидисциплінарного підходу, значно перевищив аналогічні в сусідніх країнах. Такий підхід, в рамках міждисциплінарної взаємодії за участі фахівців НАМН України, дозволив суттєво знизити частоту інвалідності, спричиненої органічною патологією нервової системи. В енциклопедичному виданні з дитячої ортопедії під редакцією проф. Нітард «Метод професора Козьявкіна» включений до четвірки найбільш ефективних консервативних способів реабілітації пацієнтів з дитячим церебральним паралічем.

Академік НАМН України Козьявкін В. І. вперше розробив та впровадив новітній підхід до тренування рухів людини та формування правильного рухового стереотипу із застосуванням костюма корекції рухів «Спіраль». Ця методика отримала високе визнання як на державному, так і світовому рівні. Також розроблена і впроваджена в практику електронна медична карта, в якій зберігається і доступна для оперативного аналізу вся інформація про стан пацієнта, а також розроблена програма моніторингу змін, яка відображає динаміку змін стану пацієнтів під час курсу лікування.

Для підвищення ефективності тренування рухових функцій під керівництвом Козьякіна В. І. були розроблені спеціалізовані комп'ютерні реабілітаційні ігри, які істотно підвищують мотивацію пацієнтів для активної участі в процесі реабілітації.

З метою докладного вивчення особливостей біомеханіки рухів пацієнтів з церебральними паралічами була розроблена телеметрична система аналізу рухів, що дає можливість дистанційно вимірювати рухи в багатьох суглобах кінцівок одночасно.

Козьякін В. І. активно поєднував науково-методичну роботу з лікувальною. Понад 70 тисяч пацієнтів з 68 країн світу пройшли курс лікування за системою інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації зі стабільним позитивним результатом в Міжнародній клініці відновного лікування (м. Трускавець), яку він очолював з 1993 року.

Наукова робота Міжнародної клініки відновного лікування ведеться в тісній співпраці з Національною академією медичних наук України, ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. акад. О. М. Лук'янової НАМН України», Національним університетом охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика, Українським НДІ клінічної та експериментальної неврології та психіатрії, Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького, Мюнхенським дитячим центром, Каролінським Інститутом та іншими установами. Одним з актуальних напрямків наукової роботи клініки є проведення, спільно з авторитетними медичними установами світу, сліпих рандомізованих клінічних досліджень ефективності системи лікування за методом Козьякіна відповідно до стандартів доказової медицини.

Система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації була представлена на багатьох національних та міжнародних конгресах і конференціях, зокрема, Європейської академії дитячої інвалідності, Міжнародної асоціації дитячих неврологів, Американському конгресі реабілітації, Європейській федерації неврологічних товариств і багатьох інших.

Велику увагу Козьякін В. І. приділяв міжнародному науковому співробітництву. Одним із перших застосував практику обміну досвідом з провідними реабілітаційними клініками Європи та США. Філіали Міжнародної клініки відновного лікування працюють у Катарі та на Кіпрі.

Свій досвід Володимир Ілліч передавав молодому поколінню реабілітологів, викладаючи на кафедрі медичної реабілітації Національного університету охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика. Десятки молодих лікарів та реабілітологів пройшли стажування у Міжнародній клініці відновного лікування.

Неодноразово виступав з доповідями на конференціях Асоціації дитячих неврологів, Асоціації реабілітологів України, а також брав активну участь в міжнародних конгресах, симпозиумах з дитячої неврології та реабілітології.

Він є автором багатьох наукових праць та 20 монографій.

Про авторитет та повагу колег, як вітчизняних, так і закордонних, свідчать такі дані – у березні 2009 року система реабілітації за методом Козьякіна обговорювалася на Міжнародній конференції з питань соціальної адаптації інвалідів в Брюсселі в штаб-квартирі Європарламенту. Ця конференція проводилася під патронатом віцепрезидента Європейського Парламенту пана Марека Сівця, який особисто запросив професора Козьякіна В. І. представити українську технологію інтенсивної реабілітації на світовому рівні.

Козьякін В. І. – багаторічний незмінний Генеральний директор Міжнародної клініки відновного лікування (м. Трускавець), директор Інституту проблем медичної реабілітації (м. Трускавець), директор Львівського реабілітаційного центру «Еліта» (м. Львів), член Національної Ради з питань охорони здоров'я населення, член Наглядової Ради Національного фонду «Україна дітям» (м. Київ), головний спеціаліст з медичної реабілітації Міністерства охорони здоров'я України, член редколегій багатьох фахових журналів, головний редактор збірника наукових праць «Соціальна педіатрія і реабілітологія» (м. Київ).

Наукова і практична діяльність Володимира Ілліча Козьявкіна відзначена багатьма нагородами. У 1994 році йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (29.06.1994) за значний особистий внесок у розвиток охорони здоров'я, вдосконалення медичного обслуговування населення і високу професійну майстерність.

У 1999 р., за цикл наукових праць «Органічні ураження нервової системи у дітей. Розробка і впровадження в практику нових методів діагностики, лікування, профілактики, медичної реабілітації та соціальної адаптації», йому було вручено диплом лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки.

У серпні 2001 р., за видатні особисті заслуги перед Українською державою у розвитку медичної науки, розробку принципово нових методів лікування і реабілітації хворих з органічними ураженнями нервової системи, указом Президента України професору Володимирі Іллічу Козьявкіну присвоєно звання Герой України.

Академік Володимир Ілліч Козьявкін також лауреат Державної премії України в галузі архітектури 2005 року, нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (13.05.1997) за вагомні особисті заслуги у розвитку науки, багаторічну плідну наукову діяльність, Почесною грамотою Міністерства охорони здоров'я України (1997), медаллю Баварського державного міністерства праці й соціального порядку «За заслуги в справі допомоги дітям з обмеженими можливостями» (2001), орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, орденом святого Георгія IX ступеня Міжнародного рейтингу, золотою медаллю Всесвітньої організації інтелектуальної власності Організації Об'єднаних Націй (штаб-квартира Женева, Швейцарія) за винахід «Система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації», ювілейною медаллю «20 років незалежності України» за значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний та культурно-освітній розвиток Української держави; Почесний громадянин Києва.

Висловлюємо глибоке співчуття родині Володимира Ілліча, його близьким, колегам та друзям. Пішов з життя видатний вчений, талановитий лікар з великої літери, людина, яка вивела вітчизняну реабілітологію на світовий рівень, завдяки якій про Україну стало відомо у всьому світі. Такі постаті, як Володимир Ілліч Козьявкін, назавжди залишаються в наших серцях, наша втрата незворотна! Сумуємо!

Президент НАМН України В. І. Цимбалюк